

Biện pháp quản lý hoạt động tự đánh giá trong kiểm định chất lượng giáo dục ở các trường tiểu học thành phố Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa

Lê Thị Minh Quyên*

* Phó Hiệu trưởng Trường Tiểu học Tân Lập 2, TP Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa

Received: 9/2/2023; Accepted: 13/2/2023; Published: 15/4/2023

Abstract: Self-assessment in primary school education quality accreditation is an important stage of the school. That is the process by which schools base themselves on educational quality accreditation standards to conduct self-review, analysis and assessment of the status of the quality and effectiveness of educational activities, thereby taking measures to control them. Align resources and plan to improve the quality of education to achieve educational goals.

Keywords: Self-assessment activities, educational quality accreditation, Primary School.

1. Đặt vấn đề

Hoạt động tự đánh giá (TĐG) trong kiểm định chất lượng giáo dục (KĐCLGD) ở trường Tiểu học là một khâu quan trọng của Nhà trường. Đó là quá trình nhà trường căn cứ vào các tiêu chuẩn KĐCLGD để tiến hành tự xem xét, phân tích, đánh giá tình trạng chất lượng, hiệu quả các hoạt động giáo dục từ đó có các biện pháp để điều chỉnh các nguồn lực và lập kế hoạch nâng cao chất lượng giáo dục nhằm đạt được các mục tiêu giáo dục. Quản lý hoạt động TĐG trong KĐCLGD ở trường Tiểu học giúp báo cáo chính xác về thực trạng chất lượng giáo dục, hiệu quả hoạt động giáo dục, nguồn lực của nhà trường với xã hội. Từ đó, giúp nhà trường phân tích làm rõ về điểm mạnh, điểm yếu, tồn tại, nguyên nhân và đề xuất kế hoạch cải tiến chất lượng giáo dục. Đồng thời, kiến nghị với các cấp, ngành, địa phương, với cấp trên có thẩm quyền các biện pháp hỗ trợ cho nhà trường nhằm đạt được mục tiêu đề ra. Ngoài ra, đây còn là một trong những hoạt động góp phần nâng cao chất lượng giáo dục của nhà trường.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Những vấn đề lý luận cơ bản về quản lý hoạt động tự đánh giá trong kiểm định chất lượng giáo dục ở trường Tiểu học

Quản lý hoạt động TĐG trong KĐCLGD ở trường Tiểu học là quá trình thực hiện một cách đầy đủ từ tổng quát đến chi tiết việc xây dựng kế hoạch, tổ chức thực hiện, chỉ đạo thực hiện và kiểm tra, đánh giá kết quả hoạt động TĐG của nhà trường. Quản lý hoạt động TĐG trong KĐCLGD ở trường Tiểu học bao gồm các nội dung sau:

2.1.1. Quản lý bộ máy nhân sự thực hiện hoạt động TĐG

Quản lý bộ máy nhân sự thực hiện hoạt động TĐG bao gồm: (1) Quản lý công tác lập kế hoạch tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng, sử dụng, đãi ngộ đối với cán bộ tham gia công tác TĐG; (2) Quản lý việc thành lập Hội đồng TĐG, ban thư ký và thành viên các nhóm công tác thực hiện hoạt động TĐG; (3) Quản lý việc phân công nhiệm vụ cho từng thành viên Hội đồng TĐG phù hợp với năng lực và nhiệm vụ đang công tác; (4) Theo dõi, chỉ đạo thực hiện, đánh giá kết quả thực hiện tự bồi dưỡng nâng cao trình độ nghiệp vụ về lĩnh vực TĐG chất lượng giáo dục của từng thành viên; (5) Kiểm tra, đánh giá các thành viên trong Hội đồng TĐG, nhóm thư ký, nhóm công tác.

2.1.2. Quản lý công tác nghiên cứu các tiêu chí

Quản lý công tác nghiên cứu tiêu chí là công việc quan trọng đầu tiên, định hướng và quyết định việc thu thập thông tin, minh chứng, ảnh hưởng trực tiếp đến kết quả TĐG sau này. Quản lý công tác nghiên cứu tiêu chí bao gồm các công việc: (1) Lập kế hoạch nghiên cứu các tiêu chí theo từng bước, từng giai đoạn; (2) Tổ chức nghiên cứu các tiêu chí theo từng nhóm công tác, thảo luận kỹ càng để nắm chắc bản chất, yêu cầu của tiêu chí; (3) Chỉ đạo hoạt động nghiên cứu tiêu chí đánh giá ở các nhóm công tác, hướng dẫn cụ thể để nhóm trưởng và các thành viên hiểu đúng, đủ; (4) Kiểm tra, đánh giá việc nghiên cứu tiêu chí phải thực hiện thường xuyên và có hạn mức thời gian để có những điều chỉnh thích hợp.

2.1.3. Quản lý công tác thu thập thông tin, minh

chứng

Minh chứng và thông tin là những tư liệu được sử dụng để hỗ trợ và minh họa cho các nhận định. Các nội hàm của các minh chứng được sử dụng làm căn cứ để đưa ra các nhận định trong báo cáo. Quản lý công tác cung cấp, thu thập thông tin và minh chứng là một hoạt động đòi hỏi nhiều thời gian, công sức cũng như sự tham gia, ủng hộ và đồng thuận của tất cả các thành viên trong nhà trường. Người thu thập cũng như người cung cấp thông tin minh chứng phải hiểu rõ các minh chứng đó có đáp ứng các yêu cầu của tiêu chí không hay cần bổ sung những minh chứng khác tin cậy hơn.

2.1.4. Quản lý công tác phân tích, xử lý thông tin, minh chứng

Việc xử lý, phân tích thông tin, minh chứng thu được là một việc quan trọng để phục vụ cho mục đích TĐG. Các thông tin, minh chứng thu được cần phải tổng hợp, phân loại sao cho phù hợp với từng tiêu chí. Bên cạnh đó có những tài liệu được sử dụng làm minh chứng cho nhiều chỉ báo của nhiều tiêu chí và tiêu chuẩn cần phải được lựa chọn, xử lý phù hợp trong quá trình lập danh mục minh chứng. Vì vậy, công tác quản lý cũng bao gồm cả việc quản lý thực hiện các kỹ thuật phân tích, xử lý thông tin, minh chứng.

2.1.5. Quản lý công tác xác lập phiếu đánh giá tiêu chí, báo cáo TĐG

Trong hoạt động TĐG, việc viết phiếu đánh giá tiêu chí và báo cáo TĐG của Nhà trường là một công việc rất quan trọng. Do đó cần phải có kế hoạch, xây dựng quy trình viết cụ thể; phân công người viết hợp lý; phải kiểm tra, giám sát nội dung báo cáo. Đối với công việc viết phiếu đánh giá tiêu chí, tiêu chuẩn của các nhóm công tác phải bảo đảm các yêu cầu sau: (1) Viết theo đúng cấu trúc trong hướng dẫn TĐG; (2) Các dữ liệu, phân tích, bình luận, nhận định, đánh giá phải nhất quán, không có mâu thuẫn; (3) Phần tóm tắt, mở đầu có mô tả tóm tắt, phân tích chung về cả tiêu chuẩn: đưa ra được những điểm mạnh nổi bật, những tồn tại cơ bản; số lượng tiêu chí đạt và không đạt yêu cầu.

2.1.6. Quản lý các điều kiện đảm bảo cho hoạt động TĐG

Để hoạt động TĐG được tiến hành thuận lợi và có hiệu quả, Hội đồng TĐG phải xác định rõ các nguồn nhân lực; cơ sở vật chất và tài chính cần huy động hoặc cung cấp cho từng hoạt động TĐG; thời gian cần cung cấp; môi trường thực hiện hoạt động TĐG. Về nguồn nhân lực: là lực lượng trực tiếp tham gia

thực hiện hoạt động TĐG, quyết định đến chất lượng của hoạt động TĐG trong KĐCLGD. Về cơ sở vật chất: là phương tiện, trang thiết bị cần phục vụ cho hoạt động TĐG, bảo đảm đầy đủ điều kiện cho hoạt động TĐG đạt hiệu quả. Về nguồn tài lực: là nguồn tài chính cần thiết phải chi phí để phục vụ cho bộ máy và các hoạt động trong công tác TĐG. Ngoài ra, kế hoạch TĐG phải thể hiện rõ từng hoạt động đánh giá và tiến trình thời gian, kết thúc.

2.2. Biện pháp quản lý hoạt động tự đánh giá trong kiểm định chất lượng giáo dục ở trường Tiểu học thành phố Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa

2.2.1. Nâng cao nhận thức cho cán bộ quản lý, giáo viên về tầm quan trọng của quản lý hoạt động TĐG trong KĐCLGD ở các trường Tiểu học

Đây là biện pháp nhằm mục đích nâng cao nhận thức cho cán bộ quản lý, giáo viên về tầm quan trọng của hoạt động TĐG trong KĐCLGD ở các trường Tiểu học để tất cả mọi người đều thấy được tầm quan trọng cũng như cách thức tiến hành hoạt động TĐG.

Để thực hiện tốt biện pháp này, trước hết cần phải tuyên truyền cho cán bộ quản lý, giáo viên về tầm quan trọng, vai trò của hoạt động TĐG và quản lý hoạt động TĐG trong KĐCLGD ở các trường Tiểu học. Sau đó tổ chức trao đổi, bàn bạc, thống nhất về các kế hoạch, mục tiêu, nội dung TĐG. Phổ biến các văn bản pháp quy quy phạm pháp luật quy định về hoạt động TĐG và quản lý hoạt động TĐG trong KĐCLGD ở các trường Tiểu học. Từ đó, các cán bộ quản lý, giáo viên sẽ nhận thức được đây là nội dung bắt buộc và thực sự quan trọng đối với trường Tiểu học. Phát huy vai trò của cán bộ quản lý, giáo viên trong công tác TĐG cũng như công tác quản lý hoạt động TĐG trong KĐCLGD ở các trường Tiểu học.

2.2.2. Đổi mới xây dựng kế hoạch TĐG trong KĐCLGD ở các trường Tiểu học

Mục tiêu của biện pháp là nhằm làm cho toàn thể cán bộ quản lý, giáo viên, nhân viên và HS đều thống nhất hoạt động theo kế hoạch chung của nhà trường từng thời điểm nhất định, nhằm tạo ra sự đồng thuận, thu hút mọi người cùng tham gia.

Kế hoạch TĐG phải do đích thân Hiệu trưởng soạn thảo và ban hành với sự tham gia thảo luận rộng rãi của tập thể nhà trường và các lực lượng giáo dục. Xác định chính xác mục tiêu và phạm vi TĐG. Nội dung kế hoạch phải toàn diện, cân đối, nêu được nhiệm vụ trọng tâm, phản ánh mục tiêu quản lý TĐG, các nguồn lực huy động, dự kiến nguồn thông tin, minh chứng cần thu thập. Kế hoạch phải cụ thể, chi tiết, phân công trách nhiệm rõ ràng cho từng bộ phận,

từng cá nhân và quy định rõ thời gian phải hoàn thành, tránh chung chung và hình thức, phù hợp với điều kiện, hoàn cảnh cụ thể, với kế hoạch năm học của nhà trường. Xác định chính xác các công cụ đánh giá, thời gian biểu cho từng hoạt động.

2.2.3. Tổ chức bồi dưỡng cho cán bộ quản lý, giáo viên ở các trường Tiểu học về TĐG trong KĐCLGD

Đây là biện pháp nhằm đảm bảo cho đội ngũ làm công tác TĐG có đủ năng lực thực hiện nhiệm vụ theo yêu cầu đặt ra. Tạo sự đồng thuận, tạo động lực và cam kết quyết tâm thực hiện TĐG ở trường Tiểu học.

Xây dựng quy hoạch đào tạo, bồi dưỡng nâng cao chất lượng toàn diện cho đội ngũ cán bộ quản lý, giáo viên tham gia hoạt động TĐG có tính đến độ tuổi, chuyên môn, năng lực và đảm bảo cân đối với nhu cầu hoạt động. Lập kế hoạch bồi dưỡng nghiệp vụ TĐG cụ thể cho từng đối tượng, tăng cường phát triển đội ngũ chuyên gia trong lĩnh vực KĐCLGD. Tổ chức các hình thức đào tạo và bồi dưỡng đa dạng, với nội dung toàn diện đáp ứng yêu cầu đổi mới của giáo dục trong giai đoạn hiện nay. Để thực hiện tốt các nội dung trên, các nhà trường trước tiên cần căn cứ vào nhu cầu của nhà trường thông qua đề án việc làm của đơn vị, sau đó kết hợp với nhu cầu và khả năng của mỗi cá nhân để có phương án xây dựng kế hoạch bồi dưỡng hoặc đào tạo lại đảm bảo đúng và phù hợp với khả năng từng người.

2.2.4. Tăng cường giám sát, kiểm tra hoạt động TĐG trong KĐCLGD ở các trường Tiểu học

Đây là việc làm nhằm giúp cho cán bộ quản lý các cấp có những thông tin cần thiết về thực trạng TĐG của đơn vị, đánh giá được mức độ hoàn thành nhiệm vụ được phân công.

Hiệu trưởng xây dựng kế hoạch, nội dung, đối tượng, cách thức, thời gian giám sát, kiểm tra việc thực hiện hoạt động TĐG. Thông báo kế hoạch giám sát, kiểm tra đến tất cả các thành viên trong nhà trường. Hướng dẫn, yêu cầu từng cá nhân, bộ phận tự kiểm tra việc thực hiện công việc của bản thân, bộ phận. Quy định chế độ báo cáo thống nhất trong toàn thể hội đồng, các bộ phận, cá nhân có liên quan để các bộ phận và cá nhân có thể phối hợp và thực hiện thống nhất góp phần nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động TĐG trong KĐCLGD. Phân công các thành viên kiểm tra chéo lẫn nhau nhằm đảm bảo tính khách quan, dân chủ trong quá trình kiểm tra. Tổ chức nghiên cứu các tiêu chí đánh giá chi tiết, cụ thể; đối chiếu với các tiêu chí đã được tổ, nhóm chuyên trách thực hiện đánh giá đưa ra nhận định về chất lượng và hiệu quả công việc.

2.2.5. Đảm bảo các điều kiện để quản lý hiệu quả hoạt động TĐG trong KĐCLGD ở các trường Tiểu học

Biện pháp này nhằm tạo điều kiện cho Hiệu trưởng và các thành viên trong Hội đồng TĐG có đủ điều kiện, phương tiện để thu thập, xử lý dữ liệu, lập phiếu đánh giá và hoàn thành các nhiệm vụ được giao một cách hiệu quả nhất.

Người hiệu trưởng cần nghiên cứu, nắm vững các văn bản liên quan đến hoạt động TĐG mang tính pháp quy để định hướng đúng công việc cần làm, biết rõ phải làm gì và làm như thế nào, từ đó thực hiện nghiêm túc và có hiệu quả. Trên cơ sở đó, tiến hành tuyên truyền, phổ biến đến toàn thể hội đồng sư phạm, phụ huynh, HS để giúp cho việc triển khai hoạt động TĐG được đồng bộ, đúng mục tiêu, quy trình. Đội ngũ tham gia hoạt động TĐG phải thường xuyên cập nhật văn bản mới của cấp trên để thực hiện đúng quy định. Người hiệu trưởng vận dụng phù hợp văn bản hướng dẫn vào tình hình thực tế của đơn vị, tránh máy móc, áp đặt. Hiệu trưởng tăng cường giám sát, kiểm tra, đánh giá tiến độ và hiệu quả công việc của đội ngũ tham gia TĐG để đưa ra các quyết định quản lý kịp thời, hiệu quả.

3. Kết luận

Trên đây là các biện pháp cần phải thực hiện để nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động TĐG trong KĐCLGD ở các trường Tiểu học thành phố Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa. Quá trình triển khai thực hiện cần đồng bộ, có sự ưu tiên tùy theo tình hình thực tế ở mỗi trường. Các biện pháp nêu trên có mối quan hệ biện chứng với nhau, tác động qua lại, chi phối lẫn nhau, có thể là nền tảng, điều kiện hoặc chủ đạo, quyết định đến hiệu quả, chất lượng công tác quản lý hoạt động TĐG trong KĐCLGD ở các trường Tiểu học. Mỗi biện pháp được đề xuất đều nhằm vào giải quyết một khía cạnh của vấn đề tổ chức hoạt động TĐG trong KĐCLGD.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Quy định về kiểm định chất lượng giáo dục và công nhận đạt chuẩn quốc gia đối với trường Trung học cơ sở, trường Tiểu học*, Ban hành kèm theo Thông tư số 17/2018/TT-BGDĐT, ngày 22/8/2018, Hà Nội.
2. Nguyễn Quang Giao (2012), *Hệ thống đảm bảo chất lượng quá trình dạy học ở trường đại học*, Nxb Đà Nẵng.
3. Dương Nguyên Quốc (2013), Vai trò của kiểm định chất lượng đối với giáo dục, *Tạp chí khoa học Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh*, số 48/2013, Thành phố Hồ Chí Minh.